

Hatályában fenntartotta a Pesti Központi Kerületi Bíróság az ún. "Gatya ügyben" Fáber Károlyra kiszabott pénzbírságot gyülekezési joggal visszaélés szabálysértés miatt

2008. január 19.

2007. december 7. napján a Pesti Központi Kerületi Bíróság egymást követően két szabálysértési ügyben tartott tárgyalást, melyben az eljárás alá vont személy, Fáber Károly a Rendszerváltó Fórum képviselője volt, akit az ügyben védőként dr. Gyurta Tibor Roland, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány együttműködő ügyvédje képviselt.

1. Az első ügy az ún. "Gatya ügy" volt, amelyben eljárás alá vont személyként érintett volt még a dr. Balsai Szabolcs, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány együttműködő ügyvédje által képviselt Tatár József is, szintén a Rendszerváltó Fórum tagjaként.

A "Gatya ügy" lényege: 2007. február 27. napján a két eljárás alá vont személy performance keretében a Parlament köré húzott fémkordonra egy alsóneművel, gatyákkal, zoknikkal, pólókkal felfűzött madzagot akasztott ki, azzal a mottóval, hogy "kitergetjük a Magyar Nemzet szennyesét". A performance-ról a korábban a médiában megjelent tájékoztató alapján a média részéről megjelent néhány újságíró, akik a helyszínen fényképezgettek és a látott performance jelentéstartalmáról kérdezték az eljárás alá vont személyeket. Az eljárás alá vont személyek kizárólag ketten jelentek meg a helyszínen és a performance-t is ők ketten hajtották végre, majd kb. 13 perc után távoztak.

A Kossuth téri kordon akkori rendőrpáncsnoka ezt követően feljelentést tett köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt a Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Szabálysértési Hatóságához, amely visszaküldte az ügyet a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányságra azzal, hogy álláspontjuk szerint gyülekezési joggal visszaélés szabálysértés történt.

A törvényességi felügyeletet ellátó ügyészség állásfoglalása alapján végül gyülekezési joggal visszaélés miatt indult szabálysértési eljárás, amelynek eredményeképpen a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság, mint Szabálysértési Hatóság az eljárás alá vont személyekkel szemben fejenként 80.000,-Ft pénzbírságot szabott ki.

Az eljárás alá vont személyek a határozattal szemben jogorvoslattal éltek, melynek eredményeképpen a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2007. december 7. napján tárgyalta az ügyet.

A bírósági tárgyaláson az eljárás alá vont személyek cselekményüket egyfajta véleménynyilvánításként fogalmazták meg, és kifejezetten elhatárolták azt bárminemű demonstrációtól, így elmondták, hogy a helyszínre nem hívtak senkit, a sajtót is csak értesítették, továbbá a kordonnál felszólalás nem történt, zászló, transzparens nem volt, sajtótájékoztatót nem hívtak össze. Mindezek alapján cselekményük kizárólag egy performance jellegű véleménynyilvánítás volt.

Az ügyben meghallgatásra került tanúként a Kossuth téri helyszín rendőrpáncsnoka, aki megerősítette, hogy "a teregetésben a két feljelentett személy vett részt", ezen túlmenően csak a sajtó képviselői voltak jelen, a járőrök pedig nem álltak meg.

A bizonyítási eljárás – amelyen az erről készült újságcikk, valamint fényképfelvételek kerültek még ismertetésre, továbbá dr. Balsai Szabolcs hasonló performance előadásokat tartalmazó, internetes újságcikkeket csatolt – befejezését követően Fáber Károly védőjeként dr. Gyurta Tibor Roland ügyvéd fejtette ki álláspontját a következők szerint:

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. 2. § (1) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon nyilváníthatják. A performance jellegű művészi megnyilvánulás – amely egyébként a közéletben mindennapos, ld.: utcai élőszobrok, zenészek – egy szimbolikus véleménynyilvánítás volt, amely ilyen értelemben nem tartozik a gyülekezési törvény szerinti rendezvény fogalmába.

Ezzel kapcsolatban kiemelte a szabad véleménynyilvánítási jog tartalma vonatkozásában az Alkotmánybíróság két nagy jelentőségű értelmező határozatát, amelyek egyértelműen leszögezik a véleménynyilvánítás tartalma és formája tekintetében:

„A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Egyedül ez felel meg annak az ideológiai semlegességnek

Az Alkotmány a szabad kommunikációt - az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot - biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt, különösen azért, mert maga a vélemény minősítése is e folyamat terméke; /30/1992. (V.26.) AB határozat/.

A fentiek szerint tehát helye van még a kellemetlen véleménynyilvánításnak is, amelyet a közhatalmat gyakorló személyek, közszereplők a rájuk vonatkozó magasabb tűréshatár miatt elviselni kötelesek:

„A szabad véleménynyilvánításhoz való jog által védett, alkotmányosan nem büntethető véleménynyilvánítás köre azonban a közhatalmat gyakorló személyekkel, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatos véleménynyilvánítást tekintve tágabb, mint más személyeknél; /36/1994. (VI. 24.) AB határozat/.

Az előadottak alapján tehát az említett cselekmény nem a gyülekezési jog hatálya alá eső megnyilvánulás, hanem a véleménynyilvánítás egy formája, amely a jelenlevők száma és tevékenysége miatt sem minősülhetett „gyülekezésnek”, hanem egy performance utcai előadásnak. A védő erre tekintettel indítványozta szabálysértés hiányában az eljárás megszüntetését, másodsorban szintén annak megszüntetését tévedés címén, mivel az eljáró rendőrhatalóság sem tudta jogalkalmazóként minősíteni a cselekményt, harmadrészt a cselekmény társadalomra veszélyességének hiányában a felelősségre vonás mellőzését, és végül amennyiben a bíróság nem osztaná a fenti álláspontot, a pénzbírságot mérsékelje.

Dr. Balsai Szabolcs a másik eljárás alá vont személy védője az előadottakhoz csatlakozott és kiemelte, hogy a Kossuth téri helyszín rendőrpáncsnoka az események kezdetét nem látta és ő sem tudott mit kezdeni a látottakkal, ezért ő maga is csak köztisztviselési szabálysértésként kezelte az ügyet. A cselekmény vonatkozásában előadta, hogy az internetről becsatolt újságcikkek olyan esetekről számoltak be, amikor a perbelihez hasonló véleménynyilvánítások történtek közterületen, amelyekkel kapcsolatban nincs tudomása szabálysértési vagy más jellegű felelősségrevonásról. Indítványában Fáber Károly védőjéhez csatlakozva nyilatkozott.

A bíróság ezt követően végzésében a 80.000,-Ft pénzbírságot mindkét eljárás alá vont személy tekintetében fenntartotta, a szóbeli indoklás szerint a fent leírt cselekmény a gyülekezési törvény hatálya alá esik, mert azt demonstrációnak minősítette, ezért azt legalább három nappal korábban a rendőrségnek be kellett volna jelenteni a törvény szerinti formában.

Alapítványunk meglepve értesült a bíróság említett döntéséről, mivel Fáber Károly és Tatár József cselekménye a kialakult gyakorlat szerint sem minősül a gyülekezési jog gyakorlásának, ezzel szemben a véleménynyilvánítási jog nemzetközi egyezményekben (1993. évi XXXI. törvénnyel becikkelyezett Római Egyezmény, az 1976. évi 8. tvr.-rel becikkelyezett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya) garantált magas szintű védelmet élvező alapvető emberi jog. A véleménynyilvánítási jog ekörben nem korlátozható sem annak formája (szóbeli, írásbeli, művészi, stb.), sem pedig annak bíráló, kellemetlen, közszereplőkre vonatkozó tartalma miatt. Erre tekintettel a bírósági végzést tágran értelmezve azt is tiltott rendezvénynek lehetne tekinteni, ha két személy egy téren mutató és középső ujjukkal V alakot formálva véleményüket fejeznék ki, ami egy demokratikus jogállamban nyilvánvalóan nem elfogadható.

A fentiek miatt az ügygel kapcsolatos további jogorvoslat lehetőségét Alapítványunk is vizsgálja és támogatja.

- 3 -

2. A második ügyben kizárólag Fáber Károly volt érintve, amelynek lényege: 2007. május 9. napján a Budapest, V. kerület Belgrád rakparton az MSZP budapesti tanácsa, míg a Budapest, V. kerület Kossuth tér, Kovács Béla szobor előtti területen a Jobbik Magyarországért Mozgalom tartott bejelentett rendezvényt. Az eljárás alá vont személy ismerőseivel érkezett és a Belgrád rkp. Kovács Béla szobor felőli feljárója felső részénél álltak meg, és figyelték a rendezvényeket. Az eljárás alá vont személy kezében egy Árpád-házi csíkos zászló volt, egyebekben csendesen szemlélte a rendezvényt. Kis idő múlva egy rendőri csoport érkezett a helyszínre és felszólította, hogy a zászlót tekerje össze, vagy távozzon a helyszínről. Az eljárás alá vont személy ezt követően előadta, hogy a nála tartott zászló nem önkényuralmi jelkép és tudomása szerint nem tilalmazott, ezért összetekerni nem kívánja azonban biztosította, hogy békés és nem zavaró magatartással jelent meg. Ezt követően a rendőrség újabb felszólítására, majd igazoltatására és előállítására került sor.

Az ügyben szabálysértési eljárás indult, amelyben a BRFK V. ker. Rendőrkapitányság az eljárás alá vont személlyel szemben 50.000,-Ft pénzbírságot szabott ki jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt.

Az eljárás alá vont személy a határozattal szemben jogorvoslattal élt, melynek eredményeképpen a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2007. december 7. napján tárgyalta az ügyet.

A bírósági tárgyaláson az eljárás alá vont személy a fenti tényállást adta elő vallomásában, amelyet követően a rendőrség igazoltatást végző két rendőr tanúja került meghallgatásra, akik az intézkedés indokára, valamint az elhangzott beszélgetésre nem tudtak nyilatkozni tekintve, hogy azt parancsnokuk végezte.

A bíróság erre, valamint a beszélgetést a helyszínen halló a védő által bejelentett és meghallgatni indítványozott tanúk meghallgatásának szükségességére tekintettel a tárgyalást elhalasztotta, amelyre az említett rendőrtanú, valamint a védő által idézett tanúkat megidézni rendelte. A bíróság az ügyben a következő tárgyalást 2008. február 21. 8 óra 30perckor tartja, amely tárgyalás nyilvános, azon bármely érdeklődő részt vehet.

Alapítványunk kifejezi azon reményét, hogy a bíróság a történelmi zászlók közé tartozó zászló viselését nem fogja a véleménynyilvánítási jog és a nemzeti érzés egyfajta megnyilvánulásán túlmenően valami másnak, jogsértő cselekménynek értékelni, továbbá a perbeli szabálysértés vonatkozásában Alapítványunk által az Alkotmánybíróság elé, annak megsemmisítése iránt tett indítvány figyelembevételével fogja értékelni a tényállást, különösen annak figyelemmel kísérése mellett, hogy csak jogszerű rendőri intézkedés esetében valósulhat meg ez a szabálysértés.

Budapest, 2008. január 10.

Nemzeti Jogvédő Alapítvány

[www.nja.hu](http://nja.hu)